

Riktlinjer för serveringstillstånd och försäljning/servering av folköl

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Riktlinjer för serveringstillstånd och försäljning/servering av folköl	Riktlinjer	2018-03-22 § 17	Miljö- och tillsynsnämnden
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	1	17MTN29	2022-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjer för handläggning av serveringstillstånd i Piteå kommun enligt alkohollagen (2010:1622)		
Dokumentet gäller för	Samhällsbyggnad		

Inledning

Piteå kommun ska vara en attraktiv kommun för alla som lever och verkar här samt för de som besöker oss. En rik restaurangkultur är ett viktigt inslag i en levande kommun.

Förutsättningar för alkoholserving regleras i alkohollagen (2010:1622). Alkohollagen är i första hand en social skyddslagstiftning och dess huvudsakliga syfte är att främja folkhälsan genom att begränsa alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Skyddet för människors hälsa går före företagsekonomiska och/eller näringspolitiska intressen.

Kommunen är som tillstånds- och tillsynsmyndighet ansvarig för att handlägga ansökningar om serveringstillstånd samt bedriva tillsyn över att alkohollagens regler efterlevs. I detta dokument anges de riktlinjer och den policy som Piteå kommun avser tillämpa vid bedömningen av ansökan om serveringstillstånd.

Riktlinjerna har sin utgångspunkt i gällande lagstiftning.

Syfte

Tankarna bakom kommunala riktlinjer för serveringstillstånd är i huvudsak att dels skapa förutsättningar för om en etablering som planeras kan ges tillstånd, dels åstadkomma en likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd. Genom riktlinjer som hålls tillgängliga för allmänheten kan kommunen lämna information om den lokala anpassningen till alkohollagens bestämmelser, utifrån de förutsättningar som råder i den egna kommunen. Riktlinjerna ska utgå från alkohollagens regler som i vissa fall ger utrymme för kommunen att utveckla sin egen alkoholpolitik.

Fokus på förebyggande

Piteå kommun arbetar med förebyggande verksamhet. Arbetet på lokal nivå är avgörande för ett framgångsrikt resultat. Särskilt fokus riktas mot barn och ungdomar och deras rätt till goda och hälsofrämjande uppväxtvillkor utan alkohol och andra droger. Detta är kopplat till lokala och nationella mål.

Viktiga delar i det förebyggande arbetet är metoden *ansvarsfull alkoholserving*, metoden *krogar mot knark* samt ett bra samarbete mellan polis, krögare och andra myndigheter. Piteå kommun utgår från att samtliga serveringsställen utbildar ägare, serveringspersonal och ordningsvakter i ansvarsfull alkoholserving. Piteå kommun inbjuder till krögarträffar där utgångspunkten är att samtliga med serveringstillstånd i kommunen deltar. Målet är att samtliga försäljningsställen ska ha gäst- och personalpolicy.

Ansökan och handläggning

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska kommunen fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har kommit in till kommunen.

Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Sökanden ska informeras om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Ett beslut om att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

Olägenheter på grund av serveringsställets placering och andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kap 17 § alkohollagen får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer

Vid tillståndsprövning läggs stor vikt vid yttranden från polismyndigheten och miljö- och hälsoskydd.

Exempel på arrangemang eller fall där alkoholpolitiska olägenheter kan anses föreligga är följande:

- de fall där polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning
- de fall där miljö- och hälsoskydd avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för störningar från serveringsstället
- idrottsevenemang eller andra evenemang som främst riktas till ungdomar
- närhet till skola eller annan plats där barn- och ungdomsverksamhet bedrivs
- sexklubbar, spelklubbar eller drogliberala verksamheter. Denna typ av verksamheter anses inte lämpliga att inneha serveringstillstånd.

För att inte ge alkoholen för stor plats och/eller fokus vid idrott och evenemang som främst riktas till ungdomar bör kontaktytor mellan idrott, ungdomsverksamhet och alkohol minimeras. Detta skjuter upp alkoholdebuten och alkoholskador och risk för beroende minskar.

Serveringstider

Rättsregel

Enligt 8 kap 19 § alkohollagen beslutar kommunen under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än kl. 11 och inte pågå längre än till kl. 01.

Riktlinjer

Vid tillståndsprövningen avseende serveringstid görs bedömning i första hand utifrån 8 kap 19 § alkohollagen, kl. 11–01.

Vid ansökan om förlängd serveringstid bör huvudinriktningen vara att bevilja serveringstid alla dagar kl. 11–02 samt juldagen, annandag jul, nyårsafton och trettondagsafton kl. 11–03.

Vid prövning av serveringstidens längd har polismyndighetens samt miljö- och hälsoskydds bedömning av risk för oordning och/eller störda grannar stor betydelse och ska beaktas vid prövningen. När det gäller ansökan om förlängd serveringstid, bedöms i varje enskilt ärende om detta kan befaras medföra alkoholpolitiska olägenheter.

I bedömningen om förlängd serveringstid läggs stor vikt vid hur tillståndshavaren deltar i förebyggande arbetet som utbildning i ansvarfull alkoholservering och krogar mot knark.

Vid senare öppettider anser kommunen att personalen som har betydelse för ordning och nykterhet ska ha utbildning i ansvarfull alkoholservering samt att serveringsstället har en gäst- och personalpolicy. Serveringen ska bedrivas på ett ansvarsfullt sätt och präglas av måttfullhet.

Uteserveringar

Serveringstiden på uteserveringar är densamma som inomhus om inte skäl till annat har framkommit i samband med tillståndsprövningen.

Rättsregel

Enligt 8 kap 14 § första stycket alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället.

Riktlinjer

Vid uteservering gäller samma regler vid alkoholserveringen som i övrigt för serveringstillståndet. Dessutom gäller:

- Uteservering på kommunal mark ska vara godkänd av kommunen.
- Uteserveringen ska vara i anslutning till restaurangen och den ska vara överblickbar.
- Uteserveringen ska vara tydligt avgränsad på ett sådant sätt att gästerna kan förstå var serveringsytan börjar och slutar.
- Serveringstiden kan vid alkoholpolitiska olägenheter, samt ordnings- eller bullerstörningar begränsas.
- Efter kl. 23 tillåts endast inspelad bakgrundsmusik.

Samtliga ljudnivåer förutsätts underskrida Folkhälsomyndighetens allmänna råd om höga ljudnivåer och buller.

Tillfälligt serveringstillstånd för slutna sällskap

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap kan få serveringstid utifrån 8 kap 19 § alkohollagen kl. 11–01. Vid ansökan om förlängd serveringstid bedöms varje enskilt ärende om detta kan befaras medföra alkoholpolitiska olägenheter.

Stadigvarande serveringstillstånd och/eller utbildning i alkohollagen är krav vid beviljande av förlängd öppettid vid tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap.

Tillfälligt tillstånd för slutet sällskap kan ansökas för två tillfällen inom tre månader för samma kostnad. Vid särskilda skäl kan avsteg göras.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten vid festivaler eller liknande arrangemang i Piteå kommun

Sökande som uppfyller kraven i alkohollagen för personlig och ekonomisk skötsamhet kan få tillstånd att servera alkoholdrycker vid tillfälligt servering till allmänheten.

Alkoholserveringen ska ingå i ett evenemang som är ansvarsfullt. Risk för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa får inte föreligga. Serveringen ska bedrivas på ett ansvarsfullt sätt och präglas av måttfullhet.

Kommunen samverkar i dessa frågor med polismyndigheten och dialog förs med sökande före, under och efter det sökta evenemanget.

- Serveringsstället ska tillhandahålla och sälja lagad mat under hela serveringstiden. Minst två tillagade rätter ska finnas.
- Kommunen kan vid arrangemang där det förväntas en större publik tillströmning, det vill säga när det är någon aktivitet som är utöver den normala verksamheten, bevilja senare serveringstid.
- Vid prövning av serveringstidens längd har polismyndighetens samt miljö- och hälsoskydds bedömning av risk för oordning och/eller störningar stor betydelse och ska beaktas.
- In- och utsläpp med tillförlitlig vakthållning och legitimationskontroll måste garanteras.
- Betyggande tillsyn av serveringen ska garanteras och hela serveringsstället ska vara överblickbart.
- Måttsett och skalenlig planritning över serveringsyta ska finnas där placering av kök, serveringsutrymme, bardisk, scen, uteservering, utrymningsvägar, möblering etc. ska framgå. Rekommendationen är att två tredjedelar av serveringsytan bör vara möblerad med bord och stolar.

- Antalet personer på serveringsstället är begränsat och ska kunna redovisas.
- Bedömningen av antalet ordningsvakter sker i samråd med polismyndigheten.
- Krav från andra myndigheter ska vara uppfyllda och rätten att disponera marken ska styrkas.
- Sökande ska redovisa hur alkohollagens krav ska tillgodoses samt hur ordning och nykterhet ska säkerställas.

Piteå kommun, i samverkan med polis med flera, tillhandahåller utbildning i Ansvarsfull alkoholservering till krögare, krogpersonal och ordningsvakter. Syftet med utbildningen är att minska berusningsdrickandet och att minderåriga inte ska serveras alkohol. Kommunen anser att personalen som har betydelse för ordning och nykterhet ska ha utbildning i ansvarsfull alkoholservering.

Varannan vatten

Varannan vatten är en kampanj som går ut på att man i samband med alkoholdrickande ska varva med vatten. Detta för att minska berusningsgraden och sänka den totala alkoholkonsumtionen. Vatten ska finnas tillgängligt kostnadsfritt till besökarna vid festivaler och liknande arrangemang.

Detaljhandel och försäljning av folköl

Försäljning av folköl får inte påbörjas innan anmälan har gjorts. Anmälan ska göras av behörig företrädare för det företag som driver verksamheten.

Förutsättningarna för att detaljhandel med öl och servering av folköl ska få bedrivas är att den sker i en godkänd livsmedelslokal och att det där även bedrivs matvaruförsäljning. Livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet anses inte vara matvaror.

Näringsidkare som säljer/serverar folköl ska utöva särskild kontroll, så kallad egenkontroll. För detta ska det finnas ett särskilt program som ska delges kommunen. Kommunen ska informera handlarna om försäljningsreglerna och om skyldigheten att ha en särskild tillsyn över ölförsäljningen så snart en handlare gjort en anmälan. Kommunen kan förbjuda detaljhandel med öl eller servering av folköl eller meddela varning om bestämmelserna i alkohollagen inte följs.

Kommunen tar ut en tillsynsavgift för folköl. Debitering av tillsynsavgifterna för folköl sker en gång per år.